

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D.,
ve věci

žalobce: K. J., narozen X
bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 150 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 2. 2022, č. j. X, o invalidním důchodu,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhal přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalované ze dne 14. 2. 2022, č. j. X, kterým byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 11. 2021, č. j. X. Uvedeným rozhodnutím ze dne 4. 11. 2021 zamítla žalovaná žalobci žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu podle § 41 odst. 3 ve spojení s § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín ze dne 15. 10. 2021 není invalidní pro invaliditu třetího stupně, ale je nadále invalidní pro invaliditu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

druhého stupně, jelikož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobci poklesla pracovní schopnost o 50 %.

Žaloba

2. V žalobě žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, jelikož žalobce nebyl přizván na jednání s posudkovým lékařem, a tudíž jím nebyl podrobně vyšetřen. Žalovaná rovněž při svém rozhodování nepřihlédla k § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Žalobce nesouhlasil se závěry posudkového lékaře a konstatoval, že posudek o jeho zdravotním stavu je v rozporu s lékařskými nálezy odborných lékařů, zejm. s lékařskou zprávou MUDr. D. Z. ze dne 23. 3. 2022. Žalobce zdůraznil, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je u něj roztroušená skleróza (EDSS 6,5 – remitentní – relabující forma), a tudíž by měl být jeho zdravotní stav hodnocen podle kapitoly VI, položky 6e, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, což odpovídá invaliditě třetího stupně.
3. Na podporu svých tvrzení navrhl provést jako důkazy lékařské zprávy, posudek o invaliditě a napadené rozhodnutí.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě zrekapitulovala předcházející správní řízení a poukázala na § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, jenž stanovuje relevantní aspekty při určování poklesu pracovní schopnosti. Podotkla, že posuzování míry poklesu pracovní schopnosti je odbornou otázkou vyžadující znalosti z oboru medicíny a posudkového lékařství, přičemž v tomto ohledu je žalovaná vázána posudky vypracovanými dle § 8 odst. 1 písm. a) a § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“). Dodala, že náležitosti posudku stanovuje § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Sdělila, že si v řízení o námitkách nechala vypracovat lékařský posudek ze dne 10. 2. 2022, na jehož základě vydala napadené rozhodnutí. Jelikož pokles pracovní schopnosti žalobce činil 60 %, nebyly splněny podmínky pro změnu výše invalidity na třetí stupeň, ale žalobce byl nadále invalidní ve druhém stupni. S ohledem na žalobní námitky navrhla žalovaná přezkoumat zdravotní stav žalobce posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, jež je k posouzení zdravotního stavu a pracovních schopností žalobce povolána. Dodala, že za dosud zjištěného skutkového stavu navrhuje žalobu zamítnout. Žalovaná podotkla, že předmětem sporu je zjištění poklesu pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí, a proto nelze přihlídnout ke zdravotní dokumentaci vydané po datu vydání napadeného rozhodnutí.

Vyjádření žalobce

5. V podání ze dne 20. 6. 2022 žalobce uvedl, že na podané žalobě trvá a dodal, že nesouhlasí se závěry Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem uvedené v posudku ze dne 26. 5. 2022, který nechal soud vypracovat pro účely soudního přezkumu. Podle žalobce posudek nezohlednil jeho skutečný zdravotní stav. Podotkl, že jeho zdravotní stav se neustále zhoršuje. V roce 2010 mu byl přiznán invalidní důchod prvního stupně. V roce 2018 mu byl invalidní důchod změněn na druhý stupeň. Od té doby se jeho zdravotní stav dále zhoršil a neumožňuje mu rekvalifikaci na jiný druh výdělečné činnosti. Žalobce pokračoval, že není na svůj zdravotní stav adaptován a je ve špatném psychickém stavu, a to

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

i kvůli ztrátě zaměstnání, jelikož není schopen pracovat ani za zcela mimořádných podmínek. Žalobce zdůraznil, že se pohybuje těžce, a to s pomocí rolátorového chodítka v domácnosti a v exteriéru za pomoci invalidního vozítka. K vyjádření žalobce připojil lékařskou zprávu MUDr. D. Z. ze dne 13. 6. 2022.

Ústní jednání soudu

6. Při ústním jednání soudu dne 5. 5. 2023 žalobce odkázal v plném rozsahu na žalobu a své vyjádření založené v soudním spise, přičemž náhradu nákladů řízení nežádal.
7. Pověřená pracovnice žalované při jednání soudu odkázala na obsah vyjádření k žalobě a s odkazem na posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem ze dne 26. 5. 2022 navrhla zamítnutí žaloby, přičemž náhradu nákladů řízení nežádala.
8. Soud v souladu s § 52 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) provedl dokazování posudkem a protokolem o jednání Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 26. 5. 2022.
9. Soud podle § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl dokazování lékařskou zprávou MUDr. D. Z. ze dne 13. 6. 2022 k aktuálnímu zdravotnímu stavu žalobce, neboť nemohl přihlídnout k lékařským zprávám vydaným po 14. 2. 2022, tedy po vydání napadeného rozhodnutí.

Posouzení věci soudem

10. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
11. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání, při kterém se provádělo dokazování zdravotním posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) ze dne 26. 5. 2022, který nechal vypracovat soud pro účely předmětného řízení, dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobci byl od 6. 6. 2018 přiznán invalidní důchod druhého stupně. Dne 2. 9. 2021 žalobce požádal o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku lékařky MUDr. D. H. pověřené vypracováním posudku pro Českou správu sociálního zabezpečení, Lékařská posudková služba, která při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti dne 10. 2. 2022 posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla k závěru, že předchozí závěr posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín ze dne 15. 10. 2021 je stran posouzení stupně invalidity správný, přestože byly oba závěry odchylně kategorizovány. Posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole VI, položce 6c, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti o 50 %, zatímco lékařka České správy sociálního zabezpečení, Lékařská posudková služba, dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole VI, položce 6d, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti o 60 %.

13. Podle ustanovení § 39 odst. 1 až 5 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
14. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
15. Při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
16. Za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.
17. Způsob posouzení a procentní míry poklesu pracovní schopnosti, co se rozumí zcela mimořádnými podmínkami, způsob zhodnocení a využití zachované pracovní schopnosti podle § 39 odst. 4 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, pak stanovuje prováděcí předpis, konkrétně vyhláška č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity.
18. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod III. stupně je existence invalidity pojištěnce, která dosahuje alespoň zákonem stanovené hranice 70 % (srov. § 38 a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Bylo proto třeba zjistit, zda žalobce splňoval ke dni 14. 2. 2022, tedy ke dni vydání napadeného rozhodnutí, podmínky invalidity III. stupně, tj. zda nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 70 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

19. Soud se nespokojil se závěry posudku ze dne 10. 2. 2022, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci předmětného soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobce. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobce, dále také posoudila pokles jeho pracovní schopnosti a zaujala posudkový závěr o invaliditě žalobce.
20. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované dotyčnou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 26. 5. 2022. Žalobce jednání komise byl přítomen. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů relevantních pro souzenou věc a spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín pak komise dospěla k závěru, že pokles pracovní schopnosti žalobce ke dni 14. 2. 2022 byl 60 %, což neodpovídá invaliditě III. stupně.
21. Komise konstatovala, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole VI, položce 6d, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, v daném případě se jedná o roztroušenou sklerózu remitující formy s obrazem pareticko-ataktické kvadraparézy středně těžce akcentované na dolních končetinách. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti dle tohoto zařazení je 60 % (procentní míra poklesu pro toto postižení je stanovena na rovných 60 %). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti žalobce se podle § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity nezměnila.
22. Závěrem komise uvedla, že žalobce je schopen vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na jeho tělesné schopnosti a jen v podstatně menším rozsahu a intenzitě.
23. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že posudková komise jednala v řádném složení, že její posudek, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobce byl přítomen při jednání komise.
24. Lékaři Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem přitom dospěli ke stejné kvalifikaci postižení žalobce jako posudková lékařka žalovaného v námitkovém řízení. Výsledným posouzením bylo zjištěno, že žalobce dosahuje pouze 60 %, takže z této skutečnosti je patrné, že žalobce nesplnil podmínku invalidity III. stupně dle zákona o důchodovém pojištění, a to minimálně 70% míru poklesu pracovní schopnosti.
25. Dále soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem komise a za daného stavu věci soud neshledal potřebu, aby byl doplňován výše citovaný posudek posudkové komise či aby byl případně ve věci vypracováván další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobce. Požadavek v tomto směru ostatně v předmětném soudním řízení nevznikli ani žalovaná ani samotný žalobce poté, co byli seznámeni s posudkovým závěrem. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět nějaké další dokazování,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

koresponduje ustálené judikatuře správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu (viz např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 150/2004, nebo ze dne 28. 8. 2003 č. j. 5 Ads 22/2003-48, či ze dne 12. 3. 2009 č. j. 3 Ads 143/2008-92, které jsou dostupné na www.nssoud.cz).

26. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
27. Současně soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.
28. Pro úplnost soud směrem k žalobci poznamenává, že důvodem pro přiznání nároku na invalidní důchod, nemůže být jen subjektivní pocit žadatele o důchod o jeho neschopnosti k výkonu většiny zaměstnání pro špatný zdravotní stav. Přiznání dávky musí být podloženo objektivně zjištěným zdravotním stavem, posuzovaným příslušnou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. Dále by měl žalobce vzít v potaz fakt, že v souzené věci je možné vycházet, a to s poukazem na § 75 odst. 1 s. ř. s., toliko ze zdravotního stavu, jaký měl v době rozhodování žalovaného, tj. ke dni 14. 2. 2022. Případné zhoršení stávajících zdravotních obtíží, popř. vznik nových zdravotních obtíží po tomto datu nemůže být v tomto řízení v zásadě nikterak zohledněno. Ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., které je pro správní soudy závazné, totiž výslovně stanovuje, že při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu vychází správní soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Žalobce tak má možnost případně poukazovat na své zhoršující se zdravotní obtíže, popř. nově vzniklé zdravotní obtíže, které nastaly po datu vydání rozhodnutí žalovaného v případném novém řízení o přiznání invalidního důchodu, které může žalobce iniciovat.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 5. května 2023

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v. r.
samosoudce